

[Morten Lange.]

overordentlig væsentlig grund til at nævne spørgsmålet om landbruget. Der forestår som bekendt en lang række forhandlinger med landbruget, hvor man på forskellig måde søger at tage forskud på de europæiske fællesskabsordninger, som man forventer skal træde i kraft. Man tager forskud på glæderne; jeg må meget beklage, at man tager den slags forskud, jeg tror bestemt, det er i utide, og jeg må meget advare regeringen imod, at man på forhånd lægger sig fast på en lang række nye ordninger, hvad landbruget angår, i forbindelse med en sådan formodet tilslutning, specielt hvis man dér giver landbruget forventninger. Jeg tror nok, at det, vi står over for, hvis vi skulle komme i den uheldige situation, at vi kommer ind i De europæiske Fællesskaber, bliver en meget barsk forhandlingsrunde med landbruget, for det er så store og offentlige ordninger, som står tilbage, selv når EF-afviklingen har fundet sted, at der er rigelig plads til barskhed.

Men i øvrigt forekommer det mig, at der er grund til at bemærke i det meget diskuterede spørgsmål om landbruget i forbindelse med Fællesskaberne, at så vidt jeg kan bedømme det, vil en europæisk fællesskabspolitik for dansk landbrug føre til en overordentlig vanskelig udvikling, idet den høje kornpris ganske afgjort vil stifne strukturen i landbruget. Jeg ser for mig, at Fællesskaberne vil føre til, at dansk landbrug i hidtil uset grad bliver et lønsomt erhverv — det skal jeg beredvilligt indrømme — men jeg tror ikke, det er således, vi når frem til den strukturændring, som er nødvendig på ganske kort sigt inden for landbruget. Jeg tror, at den serie ordninger, som vi vil nå frem til uden for De europæiske Fællesskaber, vil kunne komme langt videre med en sådan strukturrationalisering, hvor vi naturligvis først og fremmest må bygge på en investeringsstøtte for at få et landbrug frem, som svarer til 1980ernes situation.

Efter disse almindelige bemærkninger om

det erhvervsliv, som jo i vid udstrækning er grundlaget for vores økonomiske politik, og hvor vi altså fra vor side mener, at en styring så sandelig er en nødvendighed, langt mere end vi har set det i det år, der er gået, vil jeg gerne komme med nogle bemærkninger om de besparelsesnødvendigheder, som vi alle sammen bekender os til med næsten samme sikkerhed, som amen forekommer i kirkerne på de dertil passende tider.

Det er ikke tom tale fra nogen side; der er formodentlig ingen i denne sal, som ikke er klar over, at en besparelse i de offentlige udgifter på den ene eller den anden måde og sandsynligvis endog på flere måder er en nødvendighed. Det er også helt klart, at der er to niveauer, vi arbejder på; vi arbejder dels på de budgetposter, hvor vi kan se vi kan skære — og det kan man jo hamre på, som man vil, det er en af mulighederne, og den må bruges. Men det væsentlige er vel nok i virkeligheden den del af isbjerget, som ligger under vandet, hvor vi må arbejde os frem imod strukturrationaliseringer på væsentlige områder. Det er i virkeligheden ikke de korte og hurtige besparelser — selv om der kan skæres råddent kød fra — som giver det store perspektiv fremover, det er snarere, når vi kan finde frem til nogle ting, så vi kan gøre forskellige ting måske på én gang bedre og billigere. Jeg tror, hele plejeområdet fra de specialiserede sygehuse og ned til den beskedne hjemmepleje kan få en anden balance, som vil vise sig at være både mere økonomisk og mere menneskelig, og det er jo to ting, som, hvis de kombineres, for en gangs skyld er lykken.

Jeg tror, at vi kan nå betydelig bedre resultater ved en fælles og fastere ledelse af statens og kommunernes byggeri, som i alt for høj grad overlades til en lang suite af arkitekters selvstændige fantasi uden nogen virkelig kompetent styring. Vi har dog et byggeforskningsinstitut; det skulle kunne vise vejen fremad, men de veje fremad, det viser, bliver sjældent demonstreret i klar form for de offentlige byggerier, vi samtidig foranstalter. Forskning skal være noget